

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 16CoCsp/29/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119312013
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Štíftová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:6119312013.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Štíftovej a sudcov JUDr. Romana Majerského a Mgr. Daniely Drnákovej v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpenému: Remedium Legal, s.r.o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanej: D. Z. F., Z. XX.XX.XXXX, Z. K. B. K. XXXX/XX, B., o zaplatenie 1.980,23 eura s príslušenstvom, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava III č. k. 44Csp/27/2020-113, zo dňa 2.3.2022, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žalovanej nepriznáva proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol. Žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal. V odôvodnení uviedol, že žalobou doručenou upomínanému súdu 11.6.2019 sa žalobca domáhal zaplatenia 1.980,23 eura s príslušenstvom, na tom skutkovom základe, že právny predchodca žalobcu (Tatra banka a. s. so sídlom v Bratislave, Hodžovo nám. 3, IČO: 00 686 930), so žalovanou uzatvorili 1.12.2013 zmluvu Č. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej peňažné prostriedky. Podmienky čerpania, splácania peňažných prostriedkov a podmienky pri neplnení zmluvných povinností upravuje zmluva a Všeobecné obchodné podmienky postupcu. Žalovaná neplnila v stanovených termínoch splátky, čím porušila svoju povinnosť podľa zmluvy. Svoju aktívnu legitímáciu odvodzuje zo zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 6.9.2018 medzi žalobcom ako postupníkom a jeho právnym predchodcom ako postupcom, na základe ktorej nadobudol žalobca pohľadávku voči žalovanej.

2. Pokiaľ ide o stručný obsah napadnutého rozhodnutia (§ 393 ods. 2 C. s. p.), súd prvej inštancie na základe predložených listinných dôkazov mal preukázané, že právny predchodca žalobcu uzatvoril so žalovanou zmluvu o spotrebiteľskom úvere. Uvedenú zmluvu súd prvej inštancie považoval za spotrebiteľskú zmluvu podľa § 52 Občianskeho zákonníka, prihliadol na charakter účastníkov pri uzavieraní zmlúv, právny predchodca žalobcu konal v rámci predmetu podnikateľskej činnosti, poskytoval úvery a žalovaná bola fyzická osoba, nepodnikateľ, ktorá si vzala úver na osobnú spotrebu, vystupovala ako spotrebiteľ. Právny vzťah medzi účastníkmi vyplývajúci z úveru súd posúdil podľa zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov o zmene a doplnení niektorých zákonov a zmluvu o spotrebiteľskom úvere za platne uzatvorenú v súlade s § 497 Obchodného zákonníka a § 1 ods. 2, § 9 ods. 1, ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch.

3. Súd prvej inštancie ozrejmil, že predpokladom vyhovenia žalobe je preukázanie vecnej aktívnej i pasívnej legitímácie v spore. Súd skúma aktívnu vecnú legitímáciu z úradnej povinnosti, teda či je žalobca nositeľom hmotného práva, od ktorého vyvodzuje uplatnený nárok voči žalovanému. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29.6.2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009), pričom zistenie nedostatku vecnej legitímácie má za následok zamietnutie žaloby (nález Ústavného súdu SR zo dňa 16.12.2014, sp. zn. III. ÚS 266/2014-27).

4. Žalobca odvodzoval svoju aktívnu legitímáciu na podanie žaloby od zmluvy o postúpení pohľadávok zo 6.9.2018, ktorú uzavrel s právnym predchodcom - Tatra banka a. s., na základe ktorej Tatra banka a. s. ako veriteľ (postupca) postúpil svoju pohľadávku voči žalovanej ako dlžníkovi na žalobcu (postupníka). V danom prípade však ide o zmluvu o postúpení pohľadávky, ktorá vznikla banke ako veriteľovi voči žalovanému dlžníkovi zo zmluvy o úvere, ktorú súd prvej inštancie vyhodnotil ako zmluvu spotrebiteľskú. Vzhľadom na to, že postupcom bola banka a postupníkom bol žalobca, ktorý nemá postavenie banky, a teda nemá povolenie na vykonávanie bankovej činnosti, a zároveň dlžníkom bol klient banky, vzťahujú sa na postúpenie pohľadávky nielen ustanovenia § 53 ods. 9 a § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka, ale aj ustanovenia zákona o bankách - § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Pre platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorou sa postupuje pohľadávka z banky na tretí subjekt, je v zmysle tohto zákona vyžadované splnenie ďalších predpokladov, pričom nesplnenie čo i len jedného z nich spôsobuje absolútnu neplatnosť zmluvy v časti postúpenia predmetnej pohľadávky. Ak tieto predpoklady nie sú splnené, pohľadávka banky nie je postupiteľná, a potom toto postúpenie je svojím obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom, v dôsledku čoho je absolútne neplatné v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Takáto neplatnosť sa prejavuje a pôsobí nielen medzi stranami zmluvy o postúpení, ale aj navonok, voči tretím osobám, teda aj žalovanému ako dlžníkovi. Ani prípadné oznámenie postupcu v zmysle § 526 Občianskeho zákonníka nemá voči dlžníkovi žiadne účinky.

5. V ustanovení § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. sú stanovené zákonné predpoklady pre platné postúpenie pohľadávky banky, ktoré musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky, kedy môže byť banková pohľadávka (alebo jej časť), postúpená a to za kumulatívneho splnenia podmienok, že pohľadávka je splatná, a to až po predchádzajúcej písomnej výzve a kumulatívne, ak je splnené omeškanie klienta so splnením postupovanej pohľadávky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní (rozsudok Krajského súdu Prešov sp. zn. 6Co/119/2013). Splnenie osobitných zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky sa vyžaduje z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom (mimo banky) už nie je zachovaná možnosť dohľadu a dozoru NBS ako centrálnej banky.

6. Ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka zakazuje postúpiť, okrem iného, také pohľadávky, ktorých obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Pohľadávky banky voči svojim klientom treba považovať práve za takýto druh pohľadávok, keď sú s nimi neoddeliteľne spojené špecifické povinnosti a požiadavky kladené na podnikanie bánk v zmysle § 27 a nasl. a § 91 a nasl. zákona č. 483/2001 Z. z. Postúpením pohľadávky z banky na inú osobu, ktorá týmto požiadavkám nepodlieha, sa tak podstatným spôsobom mení obsah právneho vzťahu medzi veriteľom - postupníkom a dlžníkom v porovnaní so vzťahom medzi veriteľom - bankou ako postupcom a dlžníkom. Z tohto dôvodu je na mieste vychádzať z toho, že ustanovenie § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka bráni postupovaniu pohľadávok z takých právnych vzťahov, v ktorých je veriteľ povinný zo zákona zachovávať mlčanlivosť o záležitostiach dlžníka. Vzhľadom na uvedenú zákonnú výlukú § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. dovoľuje banke postúpiť jej pohľadávky voči klientovi za splnenia určitých podmienok.

7. Súd prvej inštancie mal za to, že v tomto smere žalobca v konaní nepreukázal splnenie predpokladov uvedených v odseku 34 odôvodnenia napadnutého rozsudku pred postúpením pohľadávky. Pôvodný veriteľ a postupník adresoval žalovanej oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti pôžičky 3.11.2016 (bez dokladu o doručovaní žalovanej), v ktorom jej oznámil, že napriek viacerým upozorneniam neuhradila dlžnú sumu z pôžičky Č.. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, čím porušila ustanovenia zmluvy o pôžičke a banka vyhlasuje predčasnú splatnosť pôžičky v zmysle článku 6.2.1 c) OPP a pôžička sa stáva okamžite splatnou. Keďže žalobca nepreukázal, že jeho právny predchodca, pred postúpením pohľadávky na žalobcu písomne vyzval žalovanú na splnenie peňažného záväzku, že túto výzvu odoslal a doručil žalovanej, nakoľko najskôr musí prísť k výzve na zaplatenie omeškanej splátky v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a až následne k zosplateniu celého úveru. Vzhľadom na to, že nebol dodržaný vyššie uvedený postup, zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 6.9.2018 je v časti

postúpenia pohľadávky voči žalovanej absolútne neplatná podľa § 39 Občianskeho zákonníka pre rozpor so zákonom, a to pre nedodržanie zákonnej podmienky uvedenej v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. a postupca (Tatra banka a. s.) zostáva veriteľom svojej pohľadávky, ktorá na žalobcu pre neplatnosť zmluvy neprešla. Písomné oznámenie pôvodného veriteľa, Tatra banka a. s. žalovanej o postúpení pohľadávky zo dňa 3.11.2016 nie je výzvou, akú predpokladá § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. a ani ju nenahrádza, a dokonca je vykonaná až po jej postúpení.

8. Z uvedených dôvodov, keďže žalobca nepreukázal, že sa platne a účinne stal veriteľom uplatňovanej pohľadávky a teda nepreukázal svoju aktívnu vecnú legitímáciu v spore, súd prvej inštancie žalobu pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v celom rozsahu v zmysle § 497 Obchodného zákonníka, § 39, § 52 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 4, § 53 ods. 1, ods. 9, ods. 10, § 54 ods. 1, § 524 ods. 1, ods. 2, § 525 ods. 1, § 526 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 2 ods. 1, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., zamietol. O nároku žalovanej na náhradu trov konania vzhľadom na jej plný úspech v konaní (žaloba bola zamietnutá) rozhodol podľa § 255 ods. 1 C. s. p. Nakoľko podľa obsahu spisu strane žalovanej v konaní žiadne trovy nevznikli, v súlade s článkom 17 Základných princípov Civilného sporového poriadku zakotvujúcim procesnú ekonomiu, žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.2.2018, sp. zn. 7 Cdo 14 /2018).

9. Proti rozsudku podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), písm. f), písm. h) C. s. p. a žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a alebo zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Podstatným zhrnutím skutkových tvrdení a právnych argumentov jeho odvolania (§ 393 ods. 2 C. s. p.) bola námietka, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu. Nesúhlasil s tým, že nepreukázal, že by jeho právny predchodca splnil zákonné podmienky pre postúpenie bankovej pohľadávky a to konkrétne, že nepreukázal, že jeho právny predchodca, pred postúpením pohľadávky na žalobcu písomne vyzval žalovanú na splnenie peňažného záväzku, že túto výzvu odoslal a doručil žalovanej, nakoľko najskôr musí prísť k výzve na zaplatenie omeškanej splátky v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a až následne k zosplateniu celého úveru, pretože doručenie a skutkové tvrdenia žalobcu spochybnil výlučne súd prvej inštancie. Právny predchodca žalobcu splnil všetky podmienky, ktoré mu zákon pri postúpení bankovej pohľadávky ukladá a teda súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav. Následne nesprávne aplikoval ustanovenia zákona na takto zistený skutkový stav, v dôsledku čoho súd znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Uviedol, že obsahom práva na spravodlivý súdny proces je okrem iného aj kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle ako aj právo na riadne vysporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu. Považoval za potrebné uviesť, že v konaní nebolo sporným tvrdenie, že žalovaná bola právnym predchodcom žalobcu opakovane vyzývaná na úhradu omeškaných splátok úveru a taktiež bola v súlade s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upozornená na možnosť uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka. Rovnako nesporným bolo aj tvrdenie ohľadom doručenia výzvy z 3.11.2016 označenej ako „Oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti pôžičky“, ktorou si právny predchodca žalobcu zároveň splnil povinnosť vyplývajúcu z § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. Ani jedno z týchto tvrdení nebolo medzi stranami sporu počas konania vôbec sporné, v dôsledku čoho bolo potrebné tieto tvrdenia považovať za tzv. nesporné skutkové tvrdenia, ktoré tak nie je potrebné preukazovať ďalšími listinnými dôkazmi. Žalovaná bola počas celého konania pasívna, žiadne skutkové tvrdenia žalobcu nepoprela a na súdne pojednávanie sa nedostavila. Žalobca preto vníma napadnuté rozhodnutie za veľmi prekvapivé, kedy súd prvej inštancie napriek nespornosti skutkového stavu (vrátane nespornosti skutkových tvrdení ohľadom dodržania postupu podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a doručenia písomností žalovanej) vydal rozhodnutie, ktorým žalobu v celom rozsahu zamietol. V neposlednom rade poukázal aj na skutočnosť, že súd prvej inštancie v priebehu konania neprezentoval pred stranami sporu žiadnu skutočnosť ako spornú, ani nevyzval žalobcu na preukázanie skutočností, ktoré by vnímal ako sporné, v dôsledku čoho nadobudol objektívne a legitímne očakávanie (okrem iného podporené aj rozhodnutím Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 7Up/672/2019 z 25.7.2019, ktorý posúdil skutkový a právny stav veci diametrálne odlišne než vo veci konajúci súd a žalobe za nezmenených skutkových a právnych okolností v celom rozsahu vyhovel), že považuje žalobou uplatnený nárok za dôvodný v celom jeho rozsahu a nemá preto ani dôvod produkovať ďalšie dôkazy, ktoré by preukazovali takto riadne preukázaný nárok, resp. iným spôsobom navyšovať vzniknuté trovy právneho zastúpenia. Keďže tieto skutkové tvrdenia (ohľadom

platného vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru a platného postúpenia pohľadávky) neboli protistranou popreté, v zmysle § 151 ods. 1 C. s. p. ich bolo v konaní podľa názoru žalobcu potrebné považovať za tzv. nesporné skutkové tvrdenia.

11. Poukázal na § 150 ods. 1, § 151 ods. 1, § 295 a Článok 1, 3 ods. 1 C. s. p. a tiež komentár k Civilnému sporovému poriadku, Praha: C. H. Beck, Števček et al. 2016., 1540 s. ISBN 978-80-7400-629-6, str. 573 podľa ktorého: Ak sú skutkové tvrdenia strán sporné, je povinnosťou súdu vyhodnotiť ich pravdivosť na základe vykonaných dôkazov. V sporovom konaní však súd nevykonáva dôkazy na preukázanie nesporných skutkových tvrdení strán. Nesporné skutkové tvrdenia si súd osvojí ako zistený skutkový stav, z ktorého vychádza v meritórnom rozhodnutí. Identifikácia, či je skutkové tvrdenie strany sporné alebo nesporné, sa vykoná podľa toho, či bolo tvrdenie účinne popreté protistranou. Iba účinne popreté skutkové tvrdenie sa považuje za sporné. Nespornosť skutkového tvrdenia je daná buď de facto, alebo de iure. De iure je skutkové tvrdenie nesporné, ak sa aplikuje právna domnienka uvedená v § 151 ods. 1 CSP. Podľa tejto domnienky platí, že skutkové tvrdenie je nesporné, ak ho protistrana nepoprela vôbec (ak sa k tvrdeniu skutočnosti nevyjadřila), alebo, ak ho síce poprela, avšak neúčinne.

12. Pre úplnosť uviedol, že ničím nepopiera, že v zmysle § 295 C. s. p. môže súd vykonať v spotrebiteľských sporoch aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, avšak v žiadnom prípade sa nestotožňuje s postupom vo veci konajúceho súdu, ktorý de facto popieral skutkové tvrdenia strán sporu (žalobcu), ktoré bolo potrebné v zmysle § 151 ods. 1 C. s. p. považovať za nesporné. Ak mal súd prvej inštancie pochybnosti o akýchkoľvek skutkových tvrdeniach žalobcu - napriek nespornosti týchto skutkových okolností - potom podľa názoru žalobcu mohol v zmysle § 295 C. s. p. vykonať aj bez návrhu žalovaného ďalšie dôkazy - napr. mohol dopytovať žalovaného, prípadne postupcu, na vyjadrenie k takto uvedeným skutkovým tvrdeniam žalobcu, prípadne mohol postupcu v zmysle edičnej povinnosti dopytovať za účelom predloženia dôkazov na preukázanie týchto žalobcových tvrdení. Súd prvej inštancie však podľa názoru žalobcu nepostupoval v zmysle § 295 C. s. p., nakoľko žiadne takéto dôkazy nevykonával - ale naopak - z pozície pomyselného advokáta a zástupcu žalovaného ako spotrebiteľa (t. j. slabšej strany) aktívne rozporoval skutkové tvrdenia žalobcu a napriek ich nepopretiu zo strany žalovaného (a tým aj nespornosti v zmysle § 151 ods. 1 C. s. p.) zamietol žalobu pre neunesenie dôkazného bremena (nepreukázanie týchto skutočností). Z uvedeného dôvodu považuje napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie za len veľmi zdanlivo ochraňujúce spotrebiteľa (v rovine zamietnutia žaloby), nakoľko v skutočnosti môže byť spotrebiteľ v konečnom dôsledku uvedeným rozhodnutím zo strany súdu - za situácie, kedy platnosť postúpenia nerozporuje žalovaný, ale len súd, ktorý na tento účel poskytol žalovanému priam až procesnú obranu (popretím žalobcových skutkových tvrdení) - poškodený. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 6CoCsp/28/2020 z 31.3.2021.

13. Zároveň poukázal aj na rozhodovaciu prax vyšších súdnych autorít, napr. uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 5CoCsp/76/2021 z 18.2.2022, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 41CoCsp/48/2021 z 23.2.2022, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 43CoCsp/46/2021 z 27.1.2022, uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 43CoCsp/40/2020 z 21.10.2020, rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn. 14CoCsp/6/2021 z 27.4.2021 a tiež tú skutočnosť, že podal žalobu o zaplatenie 1.980,23 eura s prísl. na Okresný súd Banská Bystrica 11.6.2019. Titulom na podanie žaloby bol dlh vyplývajúci z neplnenia povinností podľa Zmluvy o pôžičke z 1.12.2013. Okresný súd Banská Bystrica v upomínacom konaní vydal platobný rozkaz, sp. zn. 7Up/672/2019 dňa 25.7.2019 voči žalovanému, pričom Okresný súd Banská Bystrica žalobe vyhovel v celom rozsahu. K zrušeniu tohto súdneho rozhodnutia pritom došlo len z dôvodu, že platobný rozkaz nebolo možné doručiť žalovanej do vlastných rúk. Okresný súd Banská Bystrica vychádzal z nesporného skutkového stavu veci, keď rozhodol platobným rozkazom zo dňa 25.7.2019, sp. zn. 7Up/672/2019 tak, že žalobcovi priznal 100 % úspech. Celkom jednoznačne podrobil žalobu spolu s pripojenými dôkazmi s ohľadom na spotrebiteľský charakter sporu súdnej kontrole (vrátane posúdenia skutočnosti, či vyhlásenie mimoriadnej splatnosti, resp. postúpenie pohľadávky bolo platné a v súlade so zákonom). V opačnom prípade by k vydaniu platobného rozsahu vôbec nedošlo, pretože by neboli splnené zákonné podmienky. Okresný súd Banská Bystrica dospel v tejto súvislosti k opačným záverom, ako vo veci konajúcich súd, a to za nezmeneného skutkového a právneho stavu veci. Platobný rozkaz bol pritom zrušený z dôvodu, že tento nebolo možné doručiť žalovanej do vlastných rúk. Je teda zrejmé, že na rovnakom nespornom skutkovom základe dospel dvaja súdy rovnakej inštancie k diametrálne odlišným právnym záverom, čo nemožno považovať za prijateľné z hľadiska akejkoľvek bazálnej právnej istoty, pričom poukázal na Čl. 2 ods. 1, ods. 2 C. s. p.

14. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 C. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok, vychádzajúc z § 384 ods. 1 C. s. p. prejednal odvolanie žalobcu podľa § 385 ods. 1 C. s. p. na pojednávaní konanom dňa 25.7.2023, ktorého sa strany sporu nezúčastnili (žalovaná bez ospravedlnenia, žalobca svoju neprítomnosť ospravedlnil, nežiadal o odročenie pojednávania; odvolací súd preto pojednával v neprítomnosti strán podľa § 180 C. s. p.), na ktorom v potrebnom rozsahu zopakoval dokazovanie listinami za súčasného splnenia podmienok podľa § 204 C. s. p. veta za bodkočiarkou, pričom dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správny, a preto ho v súlade s § 387 ods. 1 C. s. p. potvrdil.

15. Žalobou doručenu súdu 11.6.2019 sa žalobca domáhal, aby súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 1.980,23 eura na tom skutkovom základe, že na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej podľa § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka zo 6.9.2018 medzi postupcom Tatra banka, a.s. a žalobcom, postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovanej. Pohľadávka vo výške 1.980,23 eura predstavuje dlžnú istinu.

16. Z obsahu zmluvy o pôžičke z 1.12.2013 vyplýva, že žalovaná ako dlžníčka uzatvorila s právnym predchodcom Tatra banky, a.s., bankou ZUNO BANK, AG, ako veriteľom Zmluvu o pôžičke Č.. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, na základe ktorej veriteľ poskytol žalovanej pôžičku vo výške 7.500 eur s dobou trvania zmluvy 36 mesiacov a tým, že konečná splatnosť úveru bola dohodnutá na 36 mesiacov od prvej splátky, splatnej v mesačných splátkach po 255,97 eura, vždy k 10. dňu v mesiaci; úrok za poskytnutie úveru bol dohodnutý vo výške 13,90 % ročne; celková čiastka na zaplatenie 9.249,15 eura; ročná percentuálna miera nákladov 14,79 %; priemerná hodnota percentuálnej miery nákladov 12,84 %.

17. Z obsahu zmluvy o postúpení pohľadávok zo 6.9.2018 uzatvorenej medzi postupcom Tatra banka, a.s. a EOS KSI Slovensko, s.r.o. vyplýva, že postupca postúpil na žalobcu pohľadávku proti žalovanej, ktorá je predmetom konania.

18. Z obsahu listiny právneho predchodcu postupcu z 3.11.2016 - Oznámenie o vyhlásení predčasnej splatnosti pôžičky vyplýva, že právny predchodca postupcu upozornil žalovanú, že napriek viacerým upozoreniam neuhradila dlžnú sumu v zmysle zmluvy o pôžičke Č.. XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, preto v zmysle článku 6.2.11 písm. c) OPP vyhlasuje predčasnú splatnosť a pôžička sa stáva okamžite splatnou. Zároveň vyzval žalovanú na zaplatenie dlžnej sumy 1.980,23 eura v lehote 15 dní od doručenia oznámenia. Žalobca netvrdil ani nepreukázal, že predmetnú výzvu na zaplatenie dlžnej sumy odoslal a doručil žalovanej.

19. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. v znení účinnom v čase postúpenia pohľadávky (6.9.2018), ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu 87ac) ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. 87ad). Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

20. Podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo zákonu alebo dohode s dlžníkom.

21. Odvolací súd sa štožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že žalobca v spore nepreukázal aktívnu vecnú legitimitáciu. Žalobca totižto nepreukázal splnenie podmienok pred postúpením pohľadávky bankou podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona č. 483/2011 Z. z. na nebankový subjekt, bez splnenia ktorých je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka vylúčené a následne postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením je neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka.

22. V nadväznosti na otázku relevantnú pre posúdenie sporu v súdnej veci odvolací súd uvádza, že Najvyšší súd SR v uznesení z 24.4.2018, sp. zn. 1Cdo/147/2017, zverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR 8/2018 pod č. 60 uviedol, že „ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2011 Z. z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práv klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon.“ V rámci ďalšej argumentácie Najvyšší súd SR uvádza, že rozhodujúcou okolnosťou je v prvom rade vo všeobecnosti fakt, ktorý nemožno opomíňať, že sa jedná o spotrebiteľský spor (pohľadávka banky zo spotrebiteľského úveru). Zároveň ďalšími zo zákona o bankách vyplývajúcimi skutočnosťami (podmienkami) je (i) preukázateľné zaslanie písomnej výzvy banky dlžníkovi (v omeškaní) a (ii) následné dlžníkovu nepretržité omeškanie dlhšie ako 90 dní. Toto sú zákonné špeciálne podmienky, ktoré musia byť splnené v prípade postúpenia čo i len časti pohľadávky banky na tretiu (nebankovú) osobu, nakoľko zákon o bankách je špeciálnym predpisom vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Tieto isté podmienky musia byť splnené aj pri prelomení bankového tajomstva (porov. § 92 ods. 8 tretia veta zákona o bankách), aby nedošlo k jeho porušeniu. Uvedené spolu úzko súvisí, avšak vzájomne sa nevylučuje. Dovolací súd v tejto súvislosti uzavrel, že následkom postúpenia pohľadávky, ohľadom ktorej nie je cesia podľa § 525 Občianskeho zákonníka alebo podľa osobitných predpisov dovolená, je absolútna neplatnosť zmluvy o postúpení pre jej rozpor so zákonom (§ 39 Občianskeho zákonníka), pričom na absolútnu neplatnosť postúpenia musí prihliadnuť súd aj bez námietky (z úradnej povinnosti). Ak teda dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadom ktorej to zákon vylučuje, ide o cesiu neplatnú ex tunc a jej neplatnosť nie je možné zhojiť.

23. Najvyšší súd SR zároveň v uznesení zo dňa 27.10.2021, sp. zn. 4Cdo/162/2020, zverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. 6/2022 dospel k záveru, že „V sporoch s ochranou slabšej strany súd skúma vecnú legitimitáciu z úradnej povinnosti. Dôkazné bremeno preukázania splnenia podmienok podľa § 92 ods. 8 vety prvej Zákona o bankách pred postúpením pohľadávky zaťažuje veriteľa, a to aj v prípade, že spotrebiteľ nepoprel s tým súvisiace skutkové tvrdenia veriteľa“.

24. Keďže sa jedná o rozhodnutia zásadného významu uverejnené v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a súdov Slovenskej republiky, vyššie uvedené uznesenia predstavujú ustálenú judikatúru najvyššieho súdu, od ktorej (okrem celkom výnimočných prípadov) nie je v obdobných veciach možný odklon.

25. Ak teda za písomnú výzvu pred postúpením pohľadávky v zmysle § 92 ods. 8 veta prvá zákona č. 483/2011 Z. z. je možné považovať výzvu postupcu z 3.11.2016, pretože z obsahu spisu existencia žiadnej inej výzvy pred postúpením pohľadávky nevyplýva, potom nepreukázanie odoslania a doručenia tejto výzvy žalovanej pred postúpením pohľadávky, malo za následok nedostatok aktívnej vecnej legitimitácie žalobcu na uplatnenie pohľadávky.

26. Na margo námietky žalobcu, že nedoručenie výzvy na plnenie a skutkové tvrdenia žalobcu spochybnil výlučne súd prvej inštancie, odvolací súd poukazuje na tú skutočnosť, že žalobca nielenže nepreukázal splnenie podmienok na postúpenie pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2011 Z. z. ale vo vzťahu ku skutočnostiam relevantným z hľadiska § 92 ods. 8 zákona č. 483/2011 Z. z. v podanej žalobe neuviedol žiadne tvrdenia. V podanej žalobe uviedol iba to, že 6.9.2018 uzavrel s Tatra bankou a.s. ako postupcom zmluvu o postúpení pohľadávky. Žalobca teda v podanej žalobe ani v priebehu konania na súde prvej inštancie netvrdil, že žalovanú na základe písomnej výzvy vyzval na zaplatenie dlžnej sumy a túto výzvu žalovanej doručil. Podľa § 150 ods. 1 a 2 C. s. p. strany majú povinnosť pravdivo a úplne uvádzať podstatné a rozhodujúce skutkové tvrdenia týkajúce sa sporu. Na zistenie podstatných a rozhodujúcich skutočností môže súd strany požiadať o ďalšie skutkové tvrdenia. V súlade s § 151 ods. 1 a 2 C. s. p. skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné. Ak strana poprie skutkové tvrdenia, ktoré sa týkajú jej konania alebo vnímania, uvedie vlastné tvrdenia o predmetných skutkových okolnostiach, inak je popretie neúčinné. Vo všeobecnosti sa posúdenie

otázok, ktorá strana sporu je povinná tvrdiť a aký je obsah jej povinnosti tvrdiť, odvíja od hmotného práva. Platí pritom, že strana sporu je povinná tvrdiť skutočnosti, ktoré sú na základe hmotného práva spôsobilé privodiť jej úspech v spore. Bremenno tvrdenia je pritom v korelácii s bremenom popretia tvrdení protistrany (ŠTEVČEK, M. a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2016, s. 569.). Sporové konanie je konaním kontradiktórnym, čo znamená, že tá strana sporu, ktorá z určitej skutočnosti vyvodzuje právne následky, musí tvrdiť skutočnosti a k tvrdným skutočnostiam predložiť alebo označiť dôkazné prostriedky, inak úspešnou byť nemôže. Nesplnenie povinnosti tvrdiť, resp. nesplnenie povinnosti „relevantne“ tvrdiť (uviesť tvrdenia z hľadiska ich kvality pravdivé, úplné, podstatné a rozhodujúce) má pre stranu sporu procesnoprávnu sankciu, ktorá sa prejaví v meritórnom rozhodnutí veci. Ak v podanej žalobe vo vzťahu ku skutočnostiam rozhodným pre aplikáciu hmotného práva úplne absentujú skutkové tvrdenia týkajúce sa splnenia podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., nemohla nastúpiť povinnosť žalovanej tieto neexistujúce skutkové tvrdenia poprieť; neexistujúce skutkové tvrdenia sa preto nemohli stať ani nespornými. Za danej procesnej situácie potom ani pasivita protistrany (v tomto prípade žalovanej) nemohla mať za následok (aplikáciou § 151 ods. 1 a 2 C. s. p.) povinnosť všeobecného súdu priznať akýkoľvek uplatnený nárok (uznesenie Ústavného súdu SR z 11. júna 2019, sp. zn. I. ÚS 246/2019). Žalobca teda celkom neopodstatnene vyčíta súdu prvej inštancie, že neaplikovaním § 151 ods. 1 a 2 C. s. p. došlo k porušeniu jeho práv.

27. K námietke žalobcu, že súd prvej inštancie zamietol žalobu za rovnakých skutkových okolností ako rozhodoval platobným rozkazom Okresný súd v Banskej Bystrici, odvolací súd uvádza, že skutočnosť, že žalobca vzhľadom na skôr vydaný platobný rozkaz predpokladal iné meritórne rozhodnutie, ho nezabavilo povinnosti tvrdiť z hľadiska hmotného práva všetky relevantné skutočnosti a predložiť všetky potrebné dôkazy na preukázanie oprávnenosti a dôvodnosti uplatneného nároku. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že súd pri výkone spravodlivosti nesmie byť obmedzovaný pôvodnými predbežnými závermi o skutkovej stránke veci, ani prípadným vlastným predbežným právnym posúdením a ani skôr vydaný platobný rozkaz preto nezabavuje žalobcu povinnosti predložiť všetky potrebné dôkazy na preukázanie oprávnenosti a dôvodnosti uplatneného nároku (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.12.2020, sp. zn. 2Obdo 56/2020, zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. 60/2021). Zároveň odvolací súd poukazuje aj tú skutočnosť, že žalobca bol riadne predvolaný na pojednávanie súdu, ktoré sa uskutočnilo 2.3.2022. Žalobca právo zúčastniť sa pojednávania nevyužil, čím si sám zmaril procesnú možnosť reagovať na predbežné právne posúdenie sporu súdom prvej inštancie, resp. doplnenie rozhodujúcich skutkových tvrdení, či predloženie dôkazov na ich preukázanie.

28. A pretože žalobca v podanom odvolaní neuviedol žiadne ďalšie relevantné skutočnosti, ktorými by preukázal nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, odvolací súd ostatné tvrdenia uvádzané v odvolaní nepovažoval za podstatné, t. j. také, ktoré by svojou relevanciou aj v prípade preukázania boli spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie; ďalšie odvolacie námietky žalobcu preto odvolací súd vyhodnotil v ich súhrne ako právne irelevantné a také, ktoré z povahy veci nie sú spôsobilé privodiť zmenu napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Na uvedenom základe odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vo výroku vecne správny podľa § 387 C. s. p. potvrdil i keď čiastočne z iných dôvodov ako súd prvej inštancie, vychádzajúc z toho, že ak neboli splnené podmienky postúpenia pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. potom nie je právne významné, či právny predchodca žalobcu pred postúpením pohľadávky vyzval žalovanú na zaplatenie omeškanej splátky (aj) v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka a až následne pristúpil k zosplateniu úveru.

29. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. a § 262 ods. 1 C. s. p. tak, že žalovanej priznal proti žalobcovi plný nárok na náhradu trov odvolacieho konania, nakoľko mala v odvolacom konaní plný úspech. Nakoľko žalovanej

30. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde,

ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

V Bratislave dňa 25. júla 2023